

Mas Bosc

Rajadell

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Monistrollet. E. del terme
Emplaçament Pocs m. després del pont de la via, a ma dreta hi ha el trencall cap el mas, a 350 m. a l'E.
Alçada: 305

Coordenades:

Latitud: 41.7305
Longitud: 1.74395
UTM Est (X): 395538
UTM Nord (Y): 4620617

Classificació

Número de fitxa 08178 - 19
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Conjunt arquitectònic
Estil / època: Contemporani Modern
Segle XVII-XIX
Estat de conservació Bo
Notes de conservació: Tines i pallissa rehabilitades recentment
Protecció Legal
Observacions protecció: AEA. Catàleg bens protegits 2014 (num. 30)
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: Ref. Cad.: 08177A00300026
Autoria de la fitxa PEP 1993 (Jordi Piñero)/ OPC 2017-20
Data de registre de la fitxa: dg., 28/06/2020 - 02:00

Descripció

Masia composta pel clos de la masia més la construcció de la pallissa. La masia té un cos originari amb molts afegits posteriors que han ampliat considerablement l'estructura de la casa. El cos original és de planta rectangular, amb planta baixa més dos pisos i coberta a doble vessant. La façana que antigament devia ser la principal, encarada a llevant, conserva alguns finestrals amb llindes de pedra i un ampit i un portal amb arc de mig punt i dovelles de pedra, al costa esquerra de la façana. Es conserva part de l'arrebossat. La resta de parets tenen un parament poc uniforme (de pedra amb teula i totxos i, en algun sector, tapia) i amb obertures poc remarcables i irregulars. Les ampliacions posteriors han acabat formant un clos tancat, davant l'antiga façana, amb un petit pati i una galeria amb arcades a la banda de llevant, amb balustres de terrissa.

Antigament la casa es perllongava cap a la banda de migdia, però la construcció de la via del ferrocarril va escapar-la.

Els cossos adossats a la banda de ponent corresponen a tines. Són 2 edificacions amb coberta a doble vessant amb el carener perpendicular a la façana, modernament rehabilitats. En total hi havia 9 tines. Encara existeixen però actualment estan soterrades i l'espai s'utilitza com a habitatge i connecta interiorment amb la casa original. També s'aixeca un cos, a l'angle SO en forma de doble torre, més modern, arrebossat. Esta coronada amb petits merlets amb coronament piramidal.

La pallissa, situada a tramuntana de la casa, és una construcció de pedra i arrebossada, de planta rectangular allargada, amb coberta a una vessant, actualment rehabilitada com a habitatge.

Observacions:

Figura al Catàleg de Masies i Cases Rurals 2014 (fitxa 10). Al Catàleg de bens protegits està fitxada, no com edifici, sino com a Àrea d'expectativa arqueològica. Masia d'origen medieval, assentada en una posició lleugerament elevada. Al nord discorre la riera de Rajadell i al sud la via del ferrocarril, que passa a pocs metres de la masia .

Interiorment, la part més destacada de la casa és la cambra amb volta, on es conserva íntegrament un celler amb un molí d'oli (fitxa 121) i una premsa de vi catalana, de gàvia. La cambra, amb fusta, conserva els elements típics d'aquestes activitats: portadores, bocois, dipòsits, canals al terra, etc. A l'interior de la casa es troba una llinda en una porta amb la data gravada 1728 amb un a creu al mig (el num. 2 es dubtós).

A l'entorn, al NO de la casa, hi ha un antic pou d'obra, en desús, molt emboscat per esbarzers.

Al turó situat a la part de migdia del mas Bosc es troben les obres de canalització de l'aigua que es recollia per al mas. A principis de segle s'hi construí una capelleta dedicada a Sant Isidre. En direcció a la riera de Rajadell, a uns 80m. al NE, es troba el pou i la sínia del Mas Bosch (fitxa 120) i més enllà, les restes d'un antic molí a tocar la riera. A 70 m a l'oest del Mas Bosch hi ha el Pont del Mas Bosch (fitxa 161) , que el ferrocarril va construir a l'entorn de 1850, sobre la via del tren, per connectar el mas amb les seves terres, ja que el traçat de la via n'impedia l'accés.

Al Mas Bosc s'hi va habilitar una instal·lació de Turisme Rural, a la pallissa, que actualment (2020) no funciona com a tal.

Els propietaris de la casa conserven interessants col·leccions, sobre tot un fons documental relacionat amb la casa i un fons bibliogràfic.

Història

El mas Bosc apareix citat ja el 1280 com a pertanyent a la parròquia de Monistrol. El 1705 fou adquirit per Josep Coma Fontanellas, davant el notari manresà Félix Dalmau (document conservat a la casa). En aquesta època el mas era anomenat Mas Bosch de les Dues Cabres, i estava censat pel Senyor Bernat d'Aymerich i Cruilles amb cinc lliures, un parell de gallines per nadal i una quartera d'ordi el dia de Nostra Senyora d'Agost. Durant el segle XVIII la finca s'amplia amb terres que pertanyien al mas Caranyes. El 1722 els

Coma també adquiriren el mas de ca l'Alegre.

Una nota anecdòtica relacionada amb el mas és la protagonitzada per Amadeu I de Savoia. El 24 de setembre de 1871, en el viatge de retorn per ferrocarril de la seva estada a Manresa, el rei, atret per la bellesa del paisatge, va fer parar el tren en passar per la finca del mas Bosc i allà va menjar-se l'esmorzar que li havien preparat els manresans. La masovera del mas va obsequiar el rei amb fruita i va ser recompensada amb dos cents rals. La cita exacte del diari "El Manresano" (1.10.1871) de l'època és la següent: El almuerzo que se tenía preparado fue llevado a uno de los coches, y en vez de almorzar en la estación, se hizo parar el tren cuando pasaba por delante de la heredad llamada Mas Bosch, que esta una legua distante de esta Ciudad (Manresa), y allí acampado en el suelo y bajo las sombra de algunos árboles, la regla comitiva despachó el almuerzo. Una muger de la casa del manso, que ofreció a D. Amadeo una cestita de uvas, recibió 200 reales.

S'observen dues èpoques molt diferenciades en el conjunt del mas. D'una banda el cos originari de la masia i possiblement la pallissa, que corresponen segurament als segles XVII o XVIII; de l'altra, la resta de construccions adossades, que sembla que pertanyen al segle XIX. Cal inscriure aquesta segona fase en l'apogeu experimentat pel poble basat en l'explotació de la vinya .

Bibliografia

RAFAT, F (1986). Festa de Sant Sebastià.

GASOL, J. M. (18-12-1962). Un picnic regio, en Monistrollet. Diario de Manresa .
(1-10-1871) El Manresano.

RAFAT I SELGA, Francesc (1993). Masos, safrà, occitans i pesta negra. Estudis d'història de la Catalunya Central. Monogràfics, 11. Centre d'Estudis del Bages. Manresa, 1993

